

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Královéhradecký inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Masarykova základní škola Broumov,
Komenského 312, okres Náchod**

Adresa: Komenského 312, 550 01 Broumov

Identifikátor školy: 600 093 999

Termín konání komplexní inspekce: 3. – 7. červen 2002

Čj.	093 214/02-5073
Signatura	ki3cv103

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Masarykova základní škola Broumov, Komenského 312, okres Náchod, je úplnou základní školou s právní subjektivitou, zřízenou jako organizační složka Města Broumov. Sdružuje základní školu s plánovanou kapacitou 610 žáků a školní družinu s plánovanou kapacitou 90 dětí. K původní budově z roku 1930 byla přistavěna další, ve které jsou umístěny některé třídy prvního stupně, školní družina a odborné učebny. V době konání komplexní inspekce navštěvovalo školu 539 žáků prvního až devátého ročníku. Z celkového počtu 22 tříd je jedenáct tříd prvního stupně, školní družina má tři oddělení. Spádový obvod tvoří Hejtmánkovice, Benešov, Heřmánkovice, Křinice, Rožmitál a Šonov.

Všichni žáci jsou vyučováni podle vzdělávacího programu Obecná škola, schváleného MŠMT ČR pod čj. 12035/97-20.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Předměty na prvním stupni

První, druhý a třetí ročník

V průběhu komplexní inspekce byla sledována práce ve všech třídách prvního až třetího ročníku. Hospitovány byly hodiny českého jazyka a matematiky.

Časová dotace ve sledovaných předmětech odpovídá schválenému učebnímu plánu. Učební osnovy jsou plněny, členění učiva do jednotlivých ročníků odpovídá osnovám schváleného vzdělávacího programu. Kontrolou předložených tematických plánů bylo zjištěno, že při plánování nedochází k obsahové duplicitě a je zajištěna kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky. Přesuny jednotlivých tematických celků byly vždy zdůvodněné. Stanovené výukové cíle odpovídají standardu vzdělávání. S učebním plánem korespondují i jednotlivé složky předmětu čtení a literární výchova, jazykové vyučování, slohový výcvik a psaní.

V prvním až třetím ročníku působí šest učitelek, z nichž dvě nesplňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro první stupeň základní školy. Tato skutečnost však nemá negativní dopad na kvalitu výuky. Jedna z vyučujících má dlouholeté zkušenosti s výukou, její hodiny byly velmi kvalitní. Druhá z vyučujících dokončuje vysokoškolské vzdělání pro učitelství v 1. – 5. ročníku, k dosažení tohoto vzdělání jí chybí obhajoba diplomové práce. Rovněž její hodiny patřily k velmi povedeným.

Reedukační a kompenzační péči o žáky se specifickými vývojovými poruchami učení a chování se zabývají v této problematice proškolené učitelky.

První třídy a jedna druhá jsou umístěny v části přístavby společně s odděleními školní družiny. Ostatní třídy druhého a třetího ročníku jsou situovány do dvou podlaží hlavní školní budovy. Všechny učebny jsou dostatečně prostorné a světlé, rozčleněné nábytkem na pracovní a relaxační koutky. Žákovský nábytek je ve velmi dobrém stavu, stolky a židle jsou dle potřeby dvojí velikosti, což umožňuje přizpůsobení individuálním potřebám žáků. Všechny třídy jsou vybaveny kobercem a přiměřeným množstvím skříní a polic k uskladnění učebních pomůcek a materiálů. Všechny učebny působí velmi příjemným dojmem, jsou na vysoké estetické úrovni. K výzdobě jsou využívány především výtvarné práce žáků, dále fotodokumentace ze školních akcí, portfolia ve formě kapsářů, měsíční přehledy splněných úkolů a probraného učiva, ale i vlastnoručně vyrobené názorné pomůcky. Na nástěnkách je množství rozmanitého učebního materiálu, zajímavé úkoly jako práce navíc, obrázky a plakáty k probíraným tématům. Prostředí učeben je pro žáky velmi podnětné a je významným motivačním prvkem pro jejich práci.

Struktura hospitovaných hodin a stanovené výukové cíle byly přiměřené věku žáků prvního stupně základní školy. Organizační pokyny byly formulovány jasně a srozumitelně. Vyučující při výběru, sledu a množství předkládaných informací respektovali náročnost učiva, věkové a specifické zvláštnosti žáků. V hodinách docházelo k častému střídání činností, vyučující uplatňovali především tradiční vyučovací metody. Ve většině hodin převládala v úvodní části forma rozhovoru, zaznamenaná byla i skupinová a párová práce, soutěže a hry. Při výuce byl důsledně využíván názor a spojení teoretické výuky s praktickým využitím. Efektivita vyučování byla vysoká. Často byly zařazovány relaxační chvílky, které měly různou podobu. Podíl samostatné práce žáků odpovídal jejich věku.

V úvodu vyučovacích hodin byl žákům sdělován výchovně-vzdělávací cíl a předpokládaný průběh hodiny. U převážné části sledovaných hodin byla na závěr práce žáků zhodnocena, bylo provedeno shrnutí učiva. Oceňována byla i práce výukově slabších žáků a každé zlepšení jejich výkonu. Ve vyučování byl vytvářen prostor pro individuální potřeby žáků integrovaných, žáků s průměrnými či slabšími výsledky. Žáci s rychlejším pracovním tempem měli vždy připravenou práci navíc, byli aktivizováni kladením problémových otázek. Učivo bylo interpretováno věcně správně.

Všemi sledovanými vyučovacími hodinami prolínala pozitivní motivace. Vyučující využívali mezipředmětových vztahů, navozovali životní zkušenosti a zážitky žáků, často uváděli příklady z praxe. Žáci byli často motivováni povzbuzením a pochvalou. Opakování a prověřování znalostí navazovalo na probrané a procvičené učivo, což dokladují zápisy v třídních knihách. Výsledky práce byly dle možností sdělovány ihned. Frekvence hodnocení známkou je přiměřená. Hodnocení výsledků bylo vždy objektivní, zdůvodněné a bylo zaměřeno pozitivně. Často byl zaznamenán podíl žáků na hodnocení výkonu.

Všem žákům jsou známa dohodnutá pravidla jednání a chování, jsou vyučujícími vedeni k jejich respektování a akceptaci. Většinou se žáci sami podílejí na vymezení zásadních pravidel vzájemné komunikace. Ta je založena na vzájemné důvěře mezi žáky a ve vztahu k vyučujícím. Ve všech sledovaných hodinách byla zaznamenána příjemná pracovní atmosféra bez náznaku pro žáky stresujících situací.

Všechny vyučující pozitivně ovlivňují psychosociální podmínky výuky, usilují o vytváření prostředí důvěry, přiměřené tolerance a vedou žáky ke vzájemné spolupráci. Verbální i neverbální projev všech vyučujících podporuje u žáků kladný vztah ke škole. Žáci reagují spontánně a přirozeně.

Plánování a příprava výuky, personální a materiální podmínky výuky, motivace a hodnocení, stejně jako interakce a komunikace, jsou hodnoceny stupněm vynikající. Psychohygienické podmínky výuky a organizace, metody a formy výuky jsou hodnoceny stupněm velmi dobrý.

Celkově dosahuje výuka v 1. – 3. ročníku vynikající úrovně.

Čtvrtý a pátý ročník

Hodnocení kvality vzdělávání vychází z poznatků zjištěných při sledování výuky, z namátkového rozboru písemných prací žáků, tematických plánů učitelů a dalších materiálů školy. K posouzení úrovně výchovně vzdělávací činnosti bylo uskutečněno deset hospitací v obou třídách čtvrtého a ve všech třech třídách pátého ročníku v hodinách matematiky a českého jazyka.

Časové dotace sledovaných předmětů odpovídají učebnímu plánu, členění učiva v jednotlivých ročnících je v souladu s učebními osnovami.

Vyučující mají zpracované tematické plány pro výuku všech předmětů. Plánování vychází ze vzdělávacího programu a je upravováno podle dostupných učebnic. Je zajištěna kontinuita a eliminována duplicita učiva. Učitelé přistupují k přípravě na vyučování zodpovědně, hodiny

měly promyšlenou strukturu, stanovené cíle byly reálné a odpovídaly aktuálnímu složení tříd. Všechny sedm třídních učitelů splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro výuku žáků na tomto typu školy, reedukační a kompenzační péče o žáky se specifickými vývojovými poruchami učení je odborně zajištěna.

Třídy jsou prostorné, světlé, esteticky velmi vkusně vyzdobené, pedagogicky podnětné, ve většině je velké množství pomůcek a bohatá výzdoba (výtvarné práce žáků, ukázky skupinových prací apod.). Žákovské lavice a židle jsou zánovní, zpravidla dvojího velikostního typu. Ve výuce byly žákům vytvářeny dobré podmínky pro dodržování psychohygienických zásad. Ve třídách bylo průběžně větráno, v případě potřeby zařazováno relaxační cvičení, zaznamenáno bylo správné posazení leváků. Ve sledovaných hodinách učitelé využívali především vlastnoručně vyrobené pomůcky, kartičky, obrazový materiál, případně další namnožené doplňující texty. Didaktická technika (radiomagnetofon) byla využita pouze v jedné hospitované hodině.

Většina navštívených hodin byla řízena účelně, pokyny vyučujících byly zpravidla jasné a srozumitelné. V začátcích hodin byl žákům zpravidla oznámen cíl, během vyučování byli žáci motivováni uznáním, oceněním práce, povzbuzením a pochvalou. Pochopení probíraného učiva bylo průběžně ověřováno, při samostatné práci byla některým žákům v případě potřeby taktním způsobem poskytována pomoc, oceněna byla snaha a pokrok. Na základě namátkové kontroly žakovských knížek lze konstatovat, že četnost známek je vyhovující, převládá pozitivní způsob hodnocení. Sešity žáků jsou učiteli pravidelně kontrolovány a opravovány. Závěry hodin nepostrádaly jejich shrnutí, zhodnocení, případnou pochvalu žákům za odvedenou práci.

Komunikace mezi učiteli a žáky je založena na vzájemné důvěře. Osobnost žáka je respektována, většina žáků dodržuje dohodnutá pravidla jednání a chování. Během hodin projevovali žáci pozitivní vztah k výuce, pracovali se snahou a zaujetím.

Vyučovací čas byl využit efektivně, učivo bylo téměř vždy interpretováno věcně a odborně správně.

Ve sledovaných hodinách a o přestávkách nebyly zaznamenány nežádoucí projevy chování žáků. Verbální i neverbální projev všech vyučujících byl velmi kultivovaný, přirozený a přátelský.

Plánování a příprava výuky, personální podmínky z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti, rovněž jako materiální podmínky výuky, jsou hodnoceny stupněm vynikající. Ostatní sledované jevy – tj. psychohygienické podmínky výuky, organizace, formy a metody výuky, motivace a hodnocení, interakce a komunikace jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Celkově je výuka žáků ve čtvrtém a pátém ročníku hodnocena stupněm velmi dobrý.

Předměty na druhém stupni

Český jazyk

V učebním plánu jsou předmětu přiděleny čtyři hodiny týdně ve všech čtyřech ročnících. Do devátého ročníku jsou zařazena cvičení z českého jazyka s jednohodinovou týdenní dotací.

Osnovy vzdělávacího programu Obecná škola jsou plněny. Pro český jazyk, dějepis a občanskou nauku je ustavena společná předmětová komise. Dle předložených zápisů komise neřeší sjednocení tematických plánů ani jednotné klasifikační požadavky. Pro žáky se specifickými poruchami učení jsou vypracovány individuální učební plány. Vyučující jsou o nich informováni. Proškolení pro práci s těmito žáky však není zápisem či prezenční listinou prokazatelné. Jako zpětná vazba výsledků vyučování slouží každoroční vyhodnocení

testů Kalibro, vždy v jedné z devátých tříd.

Hospitace byly provedeny u všech čtyř vyučujících. Tři z nich splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro výuku na základní škole, čtvrtý má odbornou a pedagogickou způsobilost pro školy střední.

Výuka probíhá v odborné učebně českého jazyka i v učebnách kmenových. Všechny třídy jsou vybaveny novým školním nábytkem, odborná učebna, podnětně pro výuku, názornými nástěnnými pomůckami, nikoli však didaktickou technikou. Kmenové učebny působí dle subjektivního hodnocení esteticky průměrně, podnětně ani technicky vybaveny nejsou.

Pro výuku jazykovou je používána moderní ucelená řada učebnic, pro složku literární mají žáci čítanky. V dostatečném množství jsou dále pro výuku v odborné učebně jazykové příručky. Vyučující disponují řadou alternativních učebních textů, slovníky a obrazovým materiálem, několika videokazetami a poslechovými texty pro literární výchovu. Z didaktické techniky jsou učitelům k dispozici magnetofony, které si mohou vypůjčit od vyučujících cizích jazyků. V odborné učebně výpočetní techniky je pro český jazyk nainstalován výukový software. Učebna je však z rozvrhových důvodů obtížně přístupná.

Relaxační chvílky nebyly zařazovány, vyučující však důsledně dbali na větrání ve třídách.

Ve všech sledovaných hodinách byla výuka řízena účelně, s převahou frontálního vyučování. Didaktická technika ani jazykové příručky a slovníky, či jiné zdroje informací využity v hospitovaných hodinách nebyly. Individuální přístup k žákům se specifickými poruchami učení nebyl zřetelně patrný. Dostatek času věnovaný opakování a procvičování učiva doprovázela průběžná aktivizace žáků ve všech hodinách, ve dvou s vhodným začleněním mezipředmětových vztahů s dějepísem. V několika hodinách byli žáci výborně vedeni k logickému myšlení a patrná byla rovněž provázanost složky literární, jazykové a slohové. Většinou dobře vedené sešity žáků jsou dokladem, že vyučující provádí jejich kontrolu. O průběžné klasifikaci svědčí dostatečný počet známek v žákovských knížkách.

Vstupní a průběžná motivace byla velmi hezká ve většině sledovaných hodin, včetně návaznosti na životní zkušenosti a praktické využití získaných znalostí a dovedností. V průběhu vyučování bylo ověřováno pochopení učiva, žáci byli vedeni ke komunikaci a interakci, avšak často odpovídali pouze jedním slovem. Metody pro větší rozvoj komunikativních dovedností, mluvní cvičení, referáty, ve zhlédnutých hodinách zařazeny nebyly. Přirozenou autoritu vyučujících doprovázela hezká atmosféra při výuce. Závěrečné hodnocení hodin a práce žáků probíhalo, avšak ne ve všech sledovaných hodinách a pouze v časově velmi omezené míře.

Výuka českého jazyka je hodnocena stupněm velmi dobrý.

Dějepis

Osnovy vzdělávacího programu Obecná škola jsou plněny, v devátých třídách však se značnými obtížemi. Dle třídních knih a předložených tematických plánů vyučujících devátých tříd je učivo dějin od konce druhé světové války do současnosti věnován pouze omezený, v jednom případě minimální, prostor. Třída IX.B je ve velkém časovém skluzu, ve třídě IX.A je učivo devátého ročníku zařazeno pouze na květen a červen, od září do dubna bylo probíráno učivo ročníku osmého. Předmětová komise neřeší sjednocení tematických plánů ani jednotné klasifikační požadavky, dle zjištěných nedostatků pracuje pouze formálně. Příprava pedagogů na vyučování, stejně jako návaznost v jednotlivých hodinách na předcházející učivo, je velmi dobrá. Jedna z vyučujících se zúčastnila v tomto školním roce dvou vzdělávacích akcí k předmětu dějepis.

Předmět vyučují celkem tři učitelé, z nichž jeden nesplňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro výuku na základní škole, tuto způsobilost však splňuje v plném rozsahu pro školy střední.

Vyučování probíhá v odborné učebně, vybavené novým žákovským nábytkem, nástěnnými mapami a dalším obrazovým materiálem, velmi podnětně pro výuku. Didaktickou technikou učebna vybavena není. Používané jsou moderní učebnice dvou různých vydavatelů a ve všech třídách pracovní sešity, v osmých a devátých třídách mají však žáci učebnice dějepisu k dispozici pouze ve škole. Atlasy vyučující do výuky nosí.

Využívat lze sadu obrazového materiálu k uměleckým slohům, ve sborově je k dispozici učitelům několik encyklopedií, slovníků a videokazet, alternativní učební texty, další publikace a obrazový materiál si obstarávají vyučující také sami. Odborná učebna výpočetní techniky není pro výuku dějepisu využívána. Relaxační chvíle nebyly v hospitovaných hodinách zařazeny. Vyučující důsledně dbali na větrání ve třídách a sluneční clonu.

Ve všech sledovaných hodinách byla výuka řízena účelně, s převahou frontálních metod. Ve všech hodinách bylo zařazeno využití doplňkového obrazového materiálu, atlasů a map i dalších pracovních materiálů. Dostatek času byl věnován opakování a procvičování učiva, žáci byli průběžně aktivizováni. Výklad probíhal interaktivně. Aktivní učení a vztah minulosti a současnosti byl pozitivem několika hodin. Didaktická technika nebyla ve zhlédnutých hodinách použita, stejně jako aktivní využití encyklopedií, slovníků, či dalších alternativních zdrojů informací a metod pro rozvoj komunikativních dovedností. Klasifikace je prováděna průběžně, převažují však známky z písemných testů, pouze ve dvou sledovaných hodinách probíhalo zkoušení ústní formou. Požadavky na vedení a kontrolu žákovských sešitů se u jednotlivých vyučujících různí, nejsou v předmětové komisi sjednoceny.

Velmi hezká vstupní motivace ve dvou vyučovacích hodinách byla doplněna i motivací průběžnou, s použitím obrazového materiálu. Pochopení učiva žáky bylo vždy ověřováno průběžně i v závěru. Všichni vyučující vedli hodiny interaktivně. Na celkové hodnocení hodin a pracovního výkonu žáků zbyl časový prostor pouze v jedné hospitované hodině. Žáci nebyli většinou vedeni k souvislému a spisovnému slovnímu projevu, často odpovídali jedním slovem. Převaha mluveného slova vyučujících nedávala příliš prostoru pro rozvoj komunikativních dovedností žáků, stejně jako používané metody.

Výuka dějepisu je celkově hodnocena stupněm průměrný.

Matematika

Minimální počet hodin učebního plánu vzdělávacího programu Obecná škola je v 6. – 8. ročníku dodržen, v 9. ročníku je zvýšen o 1 hodinu týdně. Členění učiva do jednotlivých ročníků je v souladu s osnovami, tematické plány zajišťují kontinuitu výuky a zamezují duplicitnímu zařazení témat. Učitelé jsou informováni o žácích se specifickými poruchami učení a chování a ve vyučovacím procesu je zohledňují. Předmětová komise matematiky se schází jednou měsíčně. Zápisy z porad obsahují pouhý výčet projednávaných problémů, ale neobsahují způsob jejich řešení, jména odpovědných pracovníků a termíny.

Matematiku vyučují čtyři učitelky, z nichž pouze jedna má požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilost k vyučování matematiky na tomto stupni školy. Vyučování probíhalo většinou v odborné učebně, která se od ostatních liší umístěním nástěnných tabulí se vzorci na stěnách, větším množstvím modelů geometrických těles a jiných pomůcek. Velikost, osvětlení a vybavení učebny žákovským nábytkem vyhovují podle subjektivního posouzení hygienickým požadavkům. Didaktická technika je k dispozici, ale v žádné hodině nebyla použita. V průběhu vyučování jenom některé učitelky dbaly na správné sezení žáků a větrání učebny. Psychohygienické požadavky ve smyslu duševní relaxace byly v průběhu výuky dodržovány jenom sporadicky. Žáci 9. ročníku nemají učebnice, ale jenom pracovní sešity.

Organizační pokyny byly formulovány jasně a srozumitelně. Struktura vyučovacích hodin

byla většinou volena s ohledem na věk žáků, formy a metody výuky byly typické pro tento předmět. Často byla zařazena samostatná práce, při které mohli žáci pracovat individuálním tempem, v jednom případě si sami vybírali příklady podle obtížnosti. Vyučující se potom věnovali individuálně některým jednotlivcům. Z pomůcek byly použity drátěné i plnostěnné modely geometrických těles, učebnice, pracovní sešity, tabulky, soubor krychlí, nakopírované příklady. Kromě těchto pozitivních jevů se však vyskytla i některá negativa, (např. špatně čitelné písmo učitelky na tabuli, malý sortiment modelů, žáci jedné třídy používali 4 druhy sešitů, a monotónní hodina bez střídání metod).

Čtvrtletní kontrolní práce jsou psány v řádných termínech, obsah je přiměřeně obtížný. Úprava je nejednotná, pravopisné chyby často neopravené. Také sešity žáků jsou málo kontrolovány, mají nejednotnou úpravu, jejich grafická úroveň je podprůměrná.

Ve všech hodinách byla použita vstupní motivace s oznámením obsahu a cíle hodiny, další motivační prvky zaznamenány nebyly. Ojedinele byly uplatněny mezipředmětové vztahy. Namátkovou kontrolou žákovských knížek bylo zjištěno, že počty známek za pololetí se u jednotlivých vyučujících výrazně liší (34/4). V jedné třídě se při zkoušení žáci sami hodnotili.

Žáci osmého ročníku zpracovávali dlouhodobý projekt, ve kterém zjišťovali, statisticky zpracovali a v rámci informatiky grafem a tabulkami vyjádřili způsob a délku přípravy žáků na vyučování. V tomto školním roce se žáci zúčastnili matematických soutěží Pythagoriáda a Matematický klokan.

Vědomosti žáků devátých tříd byly testovány testy KALIBRO s úspěšností 45,1%.

Celkově je výuka matematiky hodnocena jako průměrná.

Zeměpis

Časová dotace zeměpisu překračuje minimální týdenní počet hodin o jednu hodinu týdně v 6., 8. a 9. ročníku. Členění učiva do jednotlivých ročníků je v toleranci dané osnovami. Kontrolou třídních knih a tematických plánů bylo ověřeno, že osnovy jsou plněny. Tematické plány zajišťují kontinuitu výuky a zamezují duplicitě probíraných témat. Ve třídách VI.B, VII.A, VIII.B a IX.A jsou v rozvrhu nevhodně zařazeny vyučovací hodiny ve dvou dnech po sobě jdoucích.

Předmět vyučují čtyři pedagogičtí pracovníci, ze kterých tři mají úplnou odbornou a pedagogickou způsobilost, ale pouze dva mají zeměpis ve své aprobaci. Výuka probíhá v učebně zeměpisu, která svojí velikostí, osvětlením a vybavením žákovským nábytkem odpovídá psychohygienickým požadavkům. Je zde také televizor s videorekordérem, nástěnné mapy a ve skříni velké množství populárně naučných zeměpisných časopisů. Další pomůcky jsou umístěny v přilehlém kabinetě. Jsou to hlavně: postačující množství přehledně uskladněných nástěnných map, příruční slepé mapy a sešitové atlasy, které jsou rozdávány žákům před hodinou. Tyto atlasy nejsou příliš vhodné, protože neobsahují jmenný rejstřík, jsou specializované jenom na omezenou oblast a není tedy možné procvičovat starší učivo a orientaci na mapě. K domácímu použití mají žáci doma starší atlasy. Další pomůckový fond je značně zastaralý, některé pomůcky jsou poškozené. V ředitelně je přibližně 25 videokazet využitelných pro výuku zeměpisu. Didaktická technika byla použita v jedné hodině, a to televizor s videem.

Struktura všech hodin byla přiměřená věku žáků. Pouze v jedné hodině byla použita nepřiměřená forma výkladu. Organizační pokyny byly srozumitelné, ale ne vždy žáky akceptované. Nejčastěji byla uplatněna struktura hodiny s úvodním opakováním a zkoušením, výkladem nové látky a závěrečným shrnutím. Pouze jedna hodina byla vyplněna samostatnou prací žáků, protože byla druhou hodinou tříhodinového projektu, ve kterém vytvářeli

vlastivědnou mapu předem určené oblasti ČR. Pracovali ve skupinách, ale jednotlivci byli nerovnoměrně vytíženi a rušili ostatní v práci. Tato forma plně zapadala do systému výuky podle vzdělávacího programu Obecná škola. V ostatních hodinách bylo použito množství vhodných pomůcek jako jsou např. nástěnné mapy, tematické mapy v atlasech, slepé mapy, obrázky z časopisů, turistické mapy a pohlednice, někdy z vlastních zdrojů vyučujícího. Kromě těchto pozitivních jevů se však vyskytla i některá negativa, vyplývající spíše z krátké praxe vyučujících. Bylo to např. nedostatečné vysvětlení nebo názorné doložení některých jevů, použití nevhodné nástěnné mapy nebo málo využitá videonahrávka. Učivo bylo interpretováno věcně správně.

Kromě jedné hodiny byla každá zahájena oznámením jejího obsahu a cíle. Často bylo využíváno aktualizace, žáci byli směřováni k uplatnění vlastních zkušeností, byly používány příklady z praxe. Při zkoušení u tabule nebo v lavici měli žáci možnost používat mapu. Hodnocení známkou bylo vždy žákům oznámeno, ale jenom v některých případech bylo také vysvětleno a zdůvodněno. Při samostatné práci byla žákům často poskytována rada a pomoc.

Nejslabším článkem všech zhlédnutých hodin byly interakce a komunikace. Vyučující většinou připravili hodiny dobře a někteří předložili i písemnou přípravu, se žáky jednali taktně a oslovovali je křestním jménem. Výsledkem ale nebylo zamýšlené navození dobré pracovní atmosféry. Žáci výuku rušili, často pokřikovali a vzájemně se spolu bavili. Vyučující si s touto situací neuměli poradit. V mnoha hodinách proto nedošlo ani k závěrečnému hodnocení práce třídy. Tato nepříznivá atmosféra znehodnotila všechny pozitivní prvky vyučovacího procesu.

V tomto školním roce byly vědomosti žáků ověřovány testem KALIBRO a v části Přírodovědný základ dosáhli úspěšnosti 47,9%.

Celkově je výuka zeměpisu hodnocena jako průměrná.

Přírodovědné předměty

Byly sledovány hodiny chemie, přírodopisu a fyziky, celkem u pěti učitelů. Časová dotace ve všech hospitovaných předmětech odpovídala učebnímu plánu. Učivo je v souladu s učebními osnovami. Obsahová duplicita nebyla zjištěna, kontinuita výuky je zajištěna. Kromě výuky povinným přírodovědným předmětům nabízí škola žákům volitelný předmět přírodovědná praktika.

Jedna z vyučujících nesplňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, ostatní jsou pro výuku sledovaných předmětů plně kvalifikováni.

Škola má zřízeny pro výuku přírodovědných předmětů dvě odborné učebny, odbornou učebnu přírodopisu a odbornou učebnu pro výuku chemie a fyziky. Odborná učebna přírodopisu v současné době slouží jako kmenová učebna, je jednoduše zařízená, vybavená televizorem a videem. Učebna chemie a fyziky má zavedený rozvod vody, není zde trvale umístěna didaktická technika. Kabinety jsou vybaveny starým nábytkem, pomůcky sice umožňují učitelům zabezpečit názornost výuky, jsou však většinou velmi starého data výroby. Nových a moderních pomůcek pro výuku přírodních věd je málo. Didaktická technika nebyla využita v žádné ze sledovaných hodin, učitelům se však dařilo ve většině hodin zabezpečovat názornost výuky především pomocí obrazového materiálu, demonstračních pokusů a ukázek z literatury. Kvalitní a podnětná je výzdoba chodby, zaměřená na přírodu CHKO Broumovsko a doplněná výstavkou rostlin. Laboratorní práce z přírodovědných předmětů jsou prováděny.

Struktura hodin odpovídala výukovým cílům, všechny hodiny měly logickou stavbu a byly svědomitě připravené. Organizační pokyny učitelů byly jasné a srozumitelné. Výběr učiva byl v souladu s věkem žáků a jejich znalostmi.

Dominantními používanými metodami byly výklad a řízený rozhovor se žáky. Zpestřením bylo využití žákovských referátů, občas učitelé zadávali promyšlenou skupinovou či samostatnou práci. Vyučovací čas byl ve všech hodinách efektivně využit. Učitelé interpretovali učivo věcně správně.

Úvodní motivace byla učiteli využívána sporadicky, více pozornosti věnovali vyučující průběžné motivaci. Téměř ve všech pozorovaných hodinách učitelé spojovali teorii s praxí a aktualizovali učivo. Kvalitně uplatňovali mezipředmětové vztahy a regionální prvky, dostatek času věnovali opakování a upevňování učiva. Frekvence známek v žákovských knížkách byla odpovídající, hodnocení výkonu žáků učiteli bylo objektivní.

Ve všech hodinách přírodovědných předmětů vyučující respektovali osobnost žáků. Úroveň verbální a neverbální komunikace učitelů byla na požadované úrovni, komunikace ze strany žáků naopak ve většině hodin podprůměrná. Žáci až na výjimky neusilovali o maximální výkon a byli málo aktivní. Často odpovídali jedním slovem a neochotně reagovali zejména na složitější problémové otázky. V menší části hodin se objevily projevy neukázněného chování a nezájmu žáků o výuku. Žákovské sešity jsou učiteli pravidelně kontrolovány a jejich úroveň je většinou velmi dobrá.

Úroveň výuky přírodovědných předmětů je celkově velmi dobrá.

Výtvarná výchova

V letošním školním roce je výtvarná výchova v učebním plánu školy dotována v šestém a sedmém ročníku dvěma hodinami, v osmém ročníku jednou hodinou týdně. Tím není dodržen stanovený minimální týdenní počet hodin, který je pro školu závazný.

Kontrolou tematických plánů vyučujících a zápisů v třídních knihách bylo zjištěno plnění učebních osnov, časového rozvržení, dodržena je návaznost učiva v jednotlivých ročnících. Při rozplánování na jednotlivé měsíce byla respektována roční období vhodným časovým zařazením vybraných námětů. Předložené tematické plány jsou zpracovány pečlivě, jsou pracovní a funkční. Jejich součástí je účast minimálně v jedné výtvarné soutěži a plán návštěv výstav. V letošním školním roce se žáci školy zúčastnili celostátní soutěže „Svět filmu v dětské kresbě“ ZLÍN 2002. V rámci volitelných předmětů je v učebním plánu zařazena v jednogodinové dotaci výtvarná výchova pro osmý ročník.

Všechny tři vyučující výtvarné výchovy splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti.

Ve škole je zřízena samostatná odborná učebna s přilehlým kabinetem. S výjimkou jedné hodiny týdně probíhají všechny ostatní hodiny v této pracovně. Je prostorná, účelně vybavená, poskytuje vhodné podmínky pro dodržování zásad psychohygieny. Kabinet je dobře uspořádaný, je v něm prostor pro archivaci žákovských prací, odbornou literaturu, modely, pomůcky a výtvarné potřeby. Základní pomůcky a potřeby mají žáci vlastní, výtvarný materiál je zajišťován vedením školy hromadně z prostředků vybraných od rodičů.

Hospitace byly uskutečněny v šestém, sedmém a osmém ročníku u dvou ze tří vyučujících.

Všechny sledované hodiny byly velmi dobře připravené po stránce organizační i materiální. Jedna hodina se uskutečnila v kmenové třídě, ostatní v odborné pracovně. Učitelky v úvodu hodin zařadily motivační besedu včetně ukázek reprodukcí uměleckých děl, seznámily žáky s námětem, postupem práce a výtvarnou technikou. Při vlastní práci poskytovaly žákům kvalifikovanou pomoc, citlivě, věcně a taktně je usměrňovaly. V závěru hodin byly výsledky práce pozitivním způsobem vyučujícími zhodnoceny.

Vzájemná komunikace byla otevřená a přátelská. Společným rysem všech sledovaných hodin byla jejich příjemná pracovní atmosféra a tvůrčí duch.

Úroveň výuky výtvarné výchovy je hodnocena stupněm velmi dobrý.

Tělesná výchova

Hodnocení úrovně vzdělávání v předmětu vychází z hospitací, které byly provedeny v hodinách šestého ročníku (chlapci) a hodinách osmého ročníku (skupina dívek a skupina chlapců). Dále byly posouzeny celkové materiální podmínky pro výuku a písemné dokumenty. Výuka předmětu je zabezpečena třemi učiteli, všichni splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro výuku žáků druhého stupně.

Kontrolou rozvrhů jednotlivých tříd druhého stupně bylo zjištěno, že týdenní časová dotace ve všech ročnících je stanovena v rozsahu dvou vyučovacích jednotek, které jsou již od pátého ročníku koncipovány jako dvouhodinové celky.

Hospitacemi, namátkovou kontrolou třídních knih a porovnáním tematických plánů lze konstatovat, že členění učiva je v souladu s učebními osnovami, kontinuita výuky je zajištěna a stanovené výukové cíle odpovídají standardu vzdělávání.

Pro výuku předmětu má škola k dispozici vlastní menší tělocvičnu a školní hřiště. Na něm je 250 m dlouhý běžecký ovál, základní sektory (dva na skok daleký, výškařský, vrhačský) a travnatý povrch na malou kopanou. Školní hřiště využívá i základní škola Hradební a gymnázium. Z kapacitních důvodů, kdy vlastní tělocvična nestačí, navštěvují žáci pátého až devátého ročníku městskou sportovní halu, která je vzdálená od budovy školy přibližně deset minut.

Škola je členem Asociace školních sportovních klubů, dobrých výsledků dosahuje především v lehké atletice, kopané a košíkové.

Lyžařský kurz je pořádán pro žáky sedmého ročníku v Jizerských horách nebo v Krkonoších. Letos se jej zúčastnilo 40 žáků ze všech tří tříd.

V nabídce volitelných nebo nepovinných předmětů není v letošním školním roce tělesná výchova zastoupena.

V hospitovaných hodinách byly organizační pokyny všech učitelů jasné, srozumitelné, přiměřené věku a schopnostem žáků. Na začátcích hodin byly dodržovány nástupové tvary, v úvodní části byl oznámen předpokládaný průběh a cíl, v závěrečné části nechybělo celkové posouzení a zhodnocení hodin. Sledované hodiny byly využity a řízeny účelně, učivo bylo interpretováno věcně a odborně správně. K jejich pozitivnímu průběhu přispívalo dodržování didaktických zásad přiměřenosti, postupnosti a názornosti. Pochopení a zvládnutí učiva bylo průběžně ověřováno, respektovány byly individuální dispozice cvičenců, oceňována byla jejich snaha, pohybové a herní dovednosti. Žáci akceptovali dohodnutá pravidla, jejich snaha ve výuce byla velmi dobrá. Zcela příkladně byla vyučujícím uplatňována motivace a hodnocení u skupiny žáků šestého ročníku. Chlapcům byly v celém průběhu hodin přirozenou formou předávány správné tělovýchovné návyky a zásady. Přes velmi obtížné klimatické podmínky (polední vedro) byl přístup žáků k výuce nadprůměrný.

Celkově je výuka tělesné výchovy na druhém stupni hodnocena stupněm velmi dobrý.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Plánování a příprava výuky, personální a psychohygienické podmínky výuky, organizace, formy a metody výuky, stejně jako motivace a hodnocení jsou na velmi dobré úrovni. Materiální podmínky a interakce a komunikace jsou hodnoceny stupněm průměrný.

Celkově je úroveň výuky sledovaných předmětů na druhém stupni hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI ŠKOLNÍ DRUŽINY

Charakteristika školní družiny

V době konání komplexní inspekce bylo ve třech odděleních školní družiny zapsáno 75 žáků prvního až čtvrtého ročníku. Kromě toho školní družinu navštěvují nepravidelně žáci, kteří využívají činnost zájmových kroužků nebo ranní družinu. Provoz školní družiny je zajišťován denně od 6:00 hodin do 8:00, nebo 9:00 hodin a odpoledne do 16:00 hodin. Prázdninový provoz je realizován dle zájmu rodičů. Každoročně je pro zájemce připraven letní táborový pobyt s tematickým zaměřením. Celoročně pracuje keramický a sportovní kroužek.

Pro svou činnost využívá školní družina vlastní prostory v přistavěné části základní školy se samostatným vchodem. Spojovací chodby umožňují přesun i do hlavní budovy školy.

Podmínky výchovně-vzdělávací činnosti

Činnost školní družiny zajišťují tři odborně a pedagogicky způsobilé vychovatelky na 100% úvazky.

Třídy školní družiny jsou světlé a dostatečně prostorné. Jsou vybaveny vhodným žákovským nábytkem, množstvím skříní a polic. Nábytek je funkčně uspořádán tak, že vznikají pracovní a relaxační koutky. Každé oddělení je vybaveno kobercem, dvěma počítači, které byly převedeny ze základní školy, k dispozici jsou televizory a videorekordér. K činnosti je využívána i tělocvična, školní hřiště a zahrada, umístěné v bezprostřední blízkosti školní budovy. Školní zahrada je vybavena houpačkami, pískovištěm a potřebným nářadím pro práci na údržbě pozemku.

Vybavení všech tří oddělení je na velmi dobré úrovni. Převládají společenské a didaktické hry, konstruktivní stavebnice, dřevěné stavebnicové prvky, množství hraček a potřeb pro odpočinkové činnosti. Žáci mají k dispozici knihy, literaturu a časopisy s dětskou tematikou. Při činnostech zaměřených na přípravu na vyučování jsou využívány počítače a vhodné výukové programy. Vybavení školní družiny je každoročně doplňováno a obnovováno.

V průběhu činnosti školní družiny jsou důsledně dodržovány zásady bezpečnosti žáků. Stravování je zajištěno ve školní jídelně. Při každodenních činnostech je zařazován dostatečný pobyt venku, jednotlivé činnosti režimu dne jsou vyvážené. Pobyt venku je zajišťován i přesunem do školní jídelny, která je poblíž základní školy. Pitný režim žáků a pravidelný návyk příjmu tekutin je vychovatelkami zajištěn. Ve společné vstupní chodbě pro školní družinu a ročníky prvního stupně základní školy jsou vyvěšeny informace pro rodiče.

Hodnocení kvality řízení školní družiny

Školní družina má samostatně zpracovaný plán činnosti, který navazuje na vzdělávací program základní školy a vychází z konkrétních místních podmínek. Je strukturován do jednotlivých měsíců a zahrnuje činnosti z oblastí rekreační, sportovní, naučné a rozvoj pracovních dovedností.

Rozsah provozu odpovídá potřebám žáků i jejich zákonných zástupců a byl projednán se zřizovatelem. Vnitřní řád školní družiny je funkční, vychází z ustanovení školního řádu, je konkretizován na podmínky činnosti školní družiny. Rozpis služeb vychovatelek a výše úvazků odpovídají potřebám výchovně-vzdělávací práce a počtu žáků v oddělení.

Povinná dokumentace školní družiny je vedena zodpovědně, na předepsaných tiskopisech a stanovenou formou. Počty žáků souhlasily s vykazovanými dokumenty.

V činnosti školní družiny jsou hojně zastoupeny sportovní aktivity (zimní sporty, okresní kolo ve vybíjené, dopravní závod na koloběžkách, okresní turnaj v minikopané, okresní a obvodní

lehkoatletické závody). Organizátorem většiny soutěží na okresní úrovni je školní družina. Velmi úzká spolupráce je vykazovaná se sdružením ULITA, které se zabývá využitím volného času dětí a mládeže. Přípravovány jsou projekty (Využití přírodních materiálů v pracovních činnostech, Martinská slavnost, Týden dětských prací, Den Země, Kniha a film očima dětí), besídky a tematické besedy. Všechny aktivity realizované při činnosti rozvíjejí nejen specifické dovednosti žáků, ale působí i preventivně proti sociálně patologickým jevům.

Organizace a průběh výchovně-vzdělávací činnosti školní družiny

Při jednotlivých činnostech žáků je respektováno hledisko dobrovolnosti a seberealizace, je vytvářen dostatečný prostor pro spontánní aktivity. V rámcovém týdenním programu školní družiny je zajištěno střídání činností odpočinkových, rekreačních a zájmových. Vychovatelky se zaměřují dále na upevňování hygienických návyků, dopravní výchovu a přípravu na vyučování, což vyplývá ze zápisů v Přehledu výchovně-vzdělávací práce. Žáci jsou seznamováni s dětskými knihami, pohádkami, encyklopediemi.

V průběhu komplexní inspekce byly pro žáky, vzhledem k počasí, připraveny činnosti na školní zahradě. Po návratu z oběda probíhala odpočinková část (čtení pohádky) denního programu. Ve třídách měli žáci rozpracované výrobky vytvářené v rámci keramického kroužku.

Žáci dostávají prostor pro rozvoj komunikativních dovedností, samostatného verbálního projevu, tvořivosti a seberealizace. Jsou vedeni k respektování dohodnutých pravidel jednání, chování a vzájemné komunikace.

Celkové hodnocení školní družiny

Personální, materiální a psychohygienické podmínky mají vynikající úroveň. Kvalita, rozsah a účelnost plánování, organizování, vedení a motivování pracovníků jsou hodnoceny jako velmi dobré. Organizace a průběh výchovně-vzdělávacích činností školní družiny a rovněž motivace a komunikace jsou na vynikající úrovni.

Celkově je činnost školní družiny hodnocena stupněm vynikající.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

Ředitel má zpracovanou koncepci, vycházející z analýzy současného stavu školy. Koncepce se zabývá záměry ve výchovné a vzdělávací činnosti, ale zahrnuje i úkoly v oblasti materiálního rozvoje, organizace a personálního obsazení školy. Ředitel má ujasněné priority dalšího rozvoje. Výhled školy a koncepční záměry jsou projednávány pravidelně se zřizovatelem i výborem sdružení rodičů a přátel školy.

Koncepční záměry tvoří úvod plánu práce školy, ve kterém jsou dále části týkající se ekonomiky, bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, vzdělávání učitelů, soubor organizačních informací doplněný o hlavní termíny, statistické údaje o škole a rozdělení funkcí. Plán práce nebyl jako celek projednán v pedagogické radě školy, ta se však zabývala některými jeho částmi a jeho kontrolou. Kontrola plánu práce je dále prováděna na provozních poradách. Plán práce je zpracováván převážně ředitelem školy ve spolupráci se zástupci ředitele. Přípomínky mohou podávat rovněž vedoucí metodických orgánů ve škole. Část pedagogického sboru se s některými body plánu práce a koncepcí neztotožňuje. Přílohou plánu práce je organizační struktura školy.

Úkoly ročního plánu a aktuální úkoly jsou rozpracovávány do měsíčních plánů, které jsou zveřejňovány na informační nástěnce. Operativní řízení je zajišťováno pomocí denních plánů,

řešících nepřítomnost učitelů a tříd. Učitelé mají zpracované jednotné, ale většinou formální tematické plány. Dále se škola řídí stručným plánem výchovného poradenství, plánem protidrogové prevence, plánem exkurzí a plány metodických orgánů. Vedení školy má k dispozici plán kontrolní činnosti a hospitací. Celkově je plánování pojato jako ucelený a funkční systém.

Výuka probíhá podle schválených učebních plánů s výjimkou faktu, že ve školním roce 2001/2002 nejsou dodrženy minimální počty hodin povinných předmětů hudební a výtvarné výchovy od šestého do devátého ročníku. Značný je počet vyučovaných volitelných předmětů, kterých je nabízeno celkem dvanáct. Při škole nepracují zájmové kroužky, žáci školy jsou orientováni na činnost místního střediska volného času ULITA, které se nachází v bezprostřední blízkosti školy.

Škola vykazuje 62 integrovaných žáků se specifickými poruchami učení a chování. Z toho pro 19 žáků je zajišťována reedukační péče proškolenými učitelkami, ostatním se pravidelně věnují třídní učitelé na prvním stupni, případně jim je poskytována individuální péče v průběhu vyučování. Pro všechny integrované žáky s vývojovými poruchami učení jsou zpracovány aktuální individuální plány.

Kvalita plánování je hodnocena jako velmi dobrá.

Organizování

Ředitel školy zařadil do plánu práce netradičně pojaté organizační schéma – myšlenkovou mapu a stanovil teze k oblasti řízení výchovně vzdělávací činnosti školy v letošním školním roce. Součástí tohoto materiálu je soubor organizačních opatření, základní statistické údaje o škole, personální údaje a přidělení funkcí – kompetence. Vedení školy tvoří ředitel, zástupce ředitele pro první stupeň, zástupce ředitele pro druhý stupeň, výchovný poradce a ekonomka. Ustavení druhého zástupce není vzhledem k stávajícímu počtu tříd v souladu s platnými předpisy. Poradními orgány jsou pedagogická rada, protidrogový preventista, dyslektické asistentky a metodické orgány. Na prvním stupni jsou ustavena dvě metodická sdružení, na druhém stupni pracují celkem čtyři předmětové komise.

Povinná dokumentace je vedena na předepsaných tiskopisech. Zápisy v třídních knihách jsou pravidelně kontrolovány, třídní výkazy a katalogové listy jsou vedeny v písemné podobě. Jejich namátkovou kontrolou byly zjištěny drobné formální nedostatky, které byly odstraněny v průběhu inspekce. Kontrolou vysvědčení bylo zjištěno, že v prvním ročníku není respektováno Opatření ke klasifikaci žáků 1. ročníků základní školy v prvním pololetí čj. 10 868/95-22, kdy je žák za práci v povinných předmětech klasifikován souhrnně jedním stupněm. V tom případě se chování samostatně neklasifikuje a rubrika se proškrtne.

Dále bylo při kontrole zjištěno používání kulatého razítka, na němž v názvu školy chybí číslo hlavní školní budovy.

V dalších kontrolovaných dokumentech (protokoly o komisionálních zkouškách, záznamy o práci ve volitelných a nepovinných předmětech, kniha úrazů, rozvrhy hodin) nebyly shledány žádné nedostatky.

Jedním z prostředků předávání informací jsou jednání pedagogické rady, která se konají čtyřikrát ročně, záznamy jsou vedeny pro první a druhý stupeň zvlášť. Provozní porady se konají podle potřeby (v letošním školním roce třikrát). Ve sborovnách jsou informační nástěnky s měsíčními plány, aktuální sdělení jsou předávána formou osobního jednání na krátkých poradách.

Informace žákům předávají třídní učitelé, využíván je také školní rozhlas. Na chodbách jsou nástěnky zaměřené tematicky, informace obecného charakteru mají žáci na nástěnkách ve třídách. Dalším informačním prostředkem je dvouměsíčník *Komend'áček*.

Třídní schůzky SRPDŠ jsou organizovány čtyřikrát ročně, rodiče mají možnost informovat se o prospěchu a chování svých dětí i mimo tyto plánované schůzky. V průběhu školního roku škola využívá k informacím o prospěchu žáků notýsky a žákovské knížky, případně telefonické či písemné vyzvání k návštěvě. V komunikaci s rodiči ředitel školy preferuje osobní návštěvu třídních učitelů v rodinách. Vnitřní a vnější informační systém je v daných podmínkách školy funkční.

Personální dokumentace zaměstnanců školy je uložena v ředitelně školy pod dalším uzamčením, počítačová podoba je heslem chráněna před případným zneužitím. Osobní údaje žáků jsou vedeny obdobným způsobem v ředitelně pod samostatným uzamčením.

Pro svoji prezentaci využívá škola místní *Broumovský zpravodaj*, regionální i celostátní tisk, informace o dění ve škole jsou uveřejňovány ve vlastním časopise *Komendáček*. Učitelé připravili a realizují celou řadu projektů zaměřených převážně na regionální problematiku. Žáci školy se pravidelně zúčastňují kulturních a tělovýchovných akcí v obci a soutěží na úrovni okresu či kraje. Řada pedagogů se aktivně zúčastňuje akcí PAU.

Souhrnné informace o mimoškolních aktivitách uvádí škola ve výroční zprávě a její příloze. *Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2000/2001* je zpracována věcně, ve smyslu odpovídajících právních předpisů. Její projednání s pracovníky školy není prokazatelně zaznamenáno. Spolupráci se zřizovatelem označil ředitel školy za velmi dobrou.

Celková úroveň organizování je hodnocena stupněm průměrný.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitel školy preferuje demokratický styl řízení. Od demokratického prostředí a důvěry pracovníkům si slibuje automatické plnění základních povinností, které vyplývají z pracovní smlouvy a Vnitřního řádu školy.

Důležitým nástrojem operativního vedení jsou provozní porady, které se konají třikrát ročně. Řeší se na nich ekonomické, pedagogické a provozní problémy školy, kontrolováno je plnění plánu práce. Pomoc začínajícím a nekvalifikovaným pracovníkům není přesně definována. Ředitel spíše očekává, že tito učitelé budou sami vyhledávat radu u starších zkušených kolegů, nebo u vedoucích pracovníků.

Další vzdělávání učitelů je výrazně ovlivněno ředitelem školy, který je lektorem a aktivním členem vzdělávací organizace PAU (Přátelé angažovaného učení) a občanského sdružení NEMES. Sám provádí výběr z nabízených vzdělávacích akcí a účast na nich zohledňuje při vyplácení nadstandardních složek platu. Snaží se směřovat učitele ke studiu moderních pedagogických směrů. Preferuje dlouhodobější a soustavnější vzdělávání před jednorázovými akcemi Pedagogického centra Hradec Králové a Centra vzdělávání Náchod. Některým pracovnícům však vícedenní vzdělávání z rodinných důvodů nevyhovuje. Další vzdělávání učitelů cizích jazyků je organizováno v Broumově. Z předloženého přehledu účastí na vzdělávacích akcích, kterých bylo v tomto školním roce 28, vyplývá, že se jich zúčastňuje jenom omezený okruh pracovníků. Naopak již tradičních víkendových akcí, které se konají přímo ve škole, se zúčastňují všichni pedagogičtí pracovníci. Ve škole je velké množství pedagogické literatury, časopisů a metodických materiálů. Některé tituly jsou pořizovány pro každého pracovníka. Kritéria pro přidělování nadstandardních složek platu byla vypracována pracovními skupinami učitelů a konzultována s ředitelem. Jsou rozdělena do tří oddílů – plošná částka, pedagogická práce a fyzická práce. Osobní příplatky jsou revidovány dvakrát ročně.

Pravidelné sebehodnocení školy se provádí v souvislosti se zpracováním výroční zprávy školy.

Vedení a motivování pracovníků je hodnoceno jako velmi dobré.

Kontrolní mechanizmy

Systém vnitřní kontroly je rozdělen mezi ředitele, dva zástupce a vedoucí školní družiny. Provoz a hospodaření školy kontroluje ekonomka školy společně s vedením. Kontrolní mechanizmy nejsou důsledné, což se odrazilo ve zjištěných nedostatcích, zejména v plánování výuky a v oblasti hospodaření školy, dále ve formálních nedostatcích třídních knih VII.A, VII.B a VI.B.

Je zpracován Plán kontrolní činnosti a hospitací na školní rok 2001/2002. O provedené kontrolní činnosti a zjištěných nedostatcích však nejsou vedeny zápisy, kontrola práce výchovného poradce ani preventisty sociálně patologických jevů není průkazná. Hospitační činnost probíhá, jak je uvedeno v plánu, dle aktuální potřeby. Vyučující jsou seznámeni se sledovanými hledisky při hospitacích. Záznamy z hospitací za školní rok 2001/2002 nejsou vyučujícími podepsány ani neobsahují vyjádření kontrolovaných osob. Zápis z jednání pedagogické rady ze dne 14. 5. 2002 obsahuje pouze informaci o projednání hospitačních výstupů. Hospitační záznamy za školní rok 2000/2001 na 2. stupni nebyly předloženy, o jejich projednání v pedagogické radě není záznam.

Škola provádí každoročně testování výsledků výuky v jedné z devátých tříd, a to formou testů Kalibro. Výsledky jsou projednávány v pedagogické radě školy. Analýza výsledků kontrolní činnosti a hospitační činnosti není vyhodnocena ani dále statisticky zpracována a provázána s dalším vzděláváním pracovníků a nevede tak k sebeevaluaci školy.

Kontrolní mechanizmy jsou pouze vyhovující.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Úroveň podmínek vzdělávání je celkově hodnocena stupněm průměrný.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM
--

Hodnocení efektivity čerpání NIV (neinvestiční výdaje)

Masarykova základní škola v Broumově hospodaří jako příspěvková organizace. Schváleným rozpočtem na rok 2001 jí byla přidělena dotace ze státního rozpočtu ve výši 8 739 000 Kč. V průběhu roku byla tato částka posílena o 41 000 Kč na integrované děti, o 583 000 Kč na ostatní neinvestiční výdaje a o 182 000 Kč na celkové neinvestiční výdaje. V této částce je zahrnuta i účelová dotace na další vzdělávání pedagogických pracovníků. Upravený rozpočet na rok 2001 činil 9 015 000 Kč. Na platy zaměstnanců byla vyčleněna částka 6 259 000 Kč, na ostatní platby za provedenou práci 91 000 Kč a na ONIV (ostatní neinvestiční výdaje) včetně zákonných odvodů 2 665 000 Kč. Pro rok 2001 byl stanoven průměrný přepočtený počet zaměstnanců na 40,730 úvazku. Závazné ukazatele státního rozpočtu byly v roce 2001 dodrženy. Za sledované období škola vykázala nulový hospodářský výsledek. Podíl příspěvku ze státního rozpočtu na celkových neinvestičních nákladech činil 87,4 %.

Hodnocení efektivity čerpání mzdových prostředků

Porovnáním posledního rozpočtového opatření ze dne 12. 12. 2001 v ukazateli limitu prostředků na platy a limitu ostatní platby za provedenou práci se stavy na účtech hlavní účetní knihy a se statistickými výkazy Škol (MŠMT) P 1-04 o pracovnících a mzdových prostředcích za 1. – 4. čtvrtletí 2001 vyplývá, že oba limity byly vyčerpány v plné výši. Počet

pracovníků byl proti limitu nižší o 2,348.

Personální dokumentace zaměstnanců je uložena v osobních spisech a obsahuje pracovní smlouvy, doklady o dosaženém vzdělání, dotazníky o průběhu praxe, lékařská osvědčení pro výkon povolání a platové výměry.

Namátkovou kontrolou dokladů o dosaženém vzdělání pedagogických pracovníků bylo zjištěno neplnění odborné a pedagogické způsobilosti. Z 19 kontrolovaných pedagogů 5 nesplňuje pedagogickou způsobilost pro daný stupeň základní školy a 1 učitelka nesplňuje odbornou ani pedagogickou způsobilost.

Ředitel školy jmenoval další zástupkyni ředitele přesto, že potřebný počet tříd pro jmenování škola nedosahovala.

Zařazení pracovníků do platových tříd a platových stupňů u kontrolovaných pracovníků je v souladu s příslušnými ustanoveními nařízení vlády. Osobní příplatky, zvláštní příplatky a mimořádné odměny jsou stanoveny v souladu s vnitřním platovým předpisem a vydanými kritérii pro přidělení osobního příplatku.

Fond kulturních a sociálních potřeb (dále FKSP) je tvořen základním přidělem ve výši 2 % z ročního objemu nákladů zúčtovaných na platy a náhrady platů. Organizace má zřízení u České spořitelny samostatný účet na FKSP.

Pro rok 2001 byl předložen rozpočet a čerpání fondu. Prostředky fondu se čerpaly na kulturní akce, rekreaci a na dary při příležitosti životního a pracovního jubilea.

Hodnocení efektivity čerpání ONIV (ostatní neinvestiční výdaje)

Vnitropodniková směrnice pro vedení účetnictví a zpracování účetních dokladů není aktualizována a obsahuje některé chybné údaje - zřizovatelem školy není městský úřad, ale Město Broumov, číslo a název zákona, kterým se řídí hospodaření příspěvkových organizací, neodpovídá skutečnosti, v některých případech jsou chybné i údaje charakterizující jednotlivé účtové třídy. Chybný je zde i údaj o provádění inventarizace. Škola v roce 2001 provedla inventarizaci pokladni hotovosti čtyřikrát dle zákona o účetnictví, ve vnitřní směrnici však není tato skutečnost uvedena. Vnitřní směrnice stanoví, že se inventarizace vyhledává jedenkrát za rok. Při proplácení cestovních příkazů není dodržován zákon o cestovních náhradách. Vyplacené stravné je v mnoha případech nižší, než sazby uvedené v zákoně. Hodiny strávené na pracovní cestě (dle doby odjezdu a příjezdu) nelze zkracovat na dobu pracovního výkonu. Musí odpovídat hodinám skutečně stráveným na pracovní cestě. Při kontrole cestovních příkazů se vyskytly i případy, kdy nebylo stravné propláceno vůbec, i když na ně měl zaměstnanec nárok. V některých případech používají zaměstnanci školy při služebních cestách soukromý osobní automobil. Jízdné je pak propláceno tak, jako by jel zaměstnanec hromadnou dopravou. Tuto skutečnost však nemají zaměstnanci před začátkem služební cesty se zaměstnavatelem sjednanou. Faktura vydaná v listopadu roku 2001, časově související s II. pololetím školního roku 2001/2002 – tedy s kalendářním rokem 2002, je zúčtována do nákladů roku 2001. Chybí zde časové rozlišení nákladů, čímž dochází ke zkreslení hospodářského výsledku o 9 900 Kč. V roce 2001 nebyla provedena inventarizace závazků. Prostředky na ONIV přidělené ze státního rozpočtu v roce 2001 škola nevyčerpala v plné výši. Úspora 43 068 Kč byla odvedena do státního rozpočtu. Ostatní prostředky na neinvestiční výdaje byly čerpány na nákup učebnic a učebních pomůcek, na úhradu cestovního, na úhradu nákladů spojených s plaveckým výcvikem, na další vzdělávání pedagogických pracovníků a na úhradu zákonných odvodů. Prostředky na ONIV škola čerpala i na nákup učebnic a učebních pomůcek pro dyslektické žáky. Neoprávněně byly prostředky ze státního rozpočtu použity na úhradu ubytování soukromé osoby, která pořádala školení pedagogických pracovníků.

Výdaj	Celková částka	Částka na 1 žáka
Učebnice	96 224,20	178,50
Učební pomůcky	7 288,00	13,50
Cestové	32 845,70	60,90
Plavecký výcvik	40 500,00	75,10
Další vzděláv. ped. prac.	42 353,00	78,60
Celkem	284 800,60	406,60

Hodnocení efektivity čerpání účelových prostředků

V roce 2001 byly škole přiděleny účelové prostředky na další vzdělávání pedagogických pracovníků ve výši 18 000 Kč. Tyto prostředky škola vyčerpala v plné výši.

Hodnocení efektivity čerpání investičních prostředků

V roce 2001 škola neobdržela žádné investiční prostředky.

Hodnocení výroční zprávy o hospodaření školy

Výroční zpráva o hospodaření školy byla vypracována a obsahuje všechny požadované náležitosti.

Hodnocení efektivity využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům

V Masarykově základní škole Broumov bylo ve sledovaných oblastech za kalendářní rok 2001 zjištěno nevhodné a neefektivní čerpání finančních prostředků ze státního rozpočtu vzhledem k jejich použití a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí Školského úřadu Náchod čj. 452-00/Ce, kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, s účinností od 1. 5. 2000,
- Vzdělávací program Obecná škola, schválený MŠMT ČR pod čj. 12035/97-20,
- Koncepce rozvoje školy, nedatováno,
- Plán práce Masarykovy ZŠ v Broumově, školní rok 2001/2002,
- Vnitřní řád školní družiny pro školní rok 2001/2002,
- Plán akcí školní družiny při Masarykově ZŠ Broumov pro školní rok 2001/2002,
- Přehled společných akcí školní družiny při Masarykově ZŠ Broumov ve školním roce 2001/2002,
- Povinná dokumentace vedená ve školní družině ve školním roce 2001/2002 (zápisové lístky pro žáky, kteří jsou přihlášení k pravidelné docházce, Přehled výchovně-vzdělávací práce, docházkový sešit),
- Plán kontrolní činnosti a hospitací pro školní rok 2001/2002,
- Kritéria pro přidělení osobního příplatku učitelů platná od 1. ledna 2002,
- Plán výchovného poradce, nedatováno,

- Program protidrogové prevence ze dne 4. 9. 2001,
- Organizační struktura Masarykovy základní školy v Broumově, nedatováno,
- organizační pokyny na měsíc duben, květen a červen 2002,
- Učební plán základní školy ve školním roce 2001/2002,
- tematické plány ve školním roce 2001/2002,
- hospitační záznamy za školní rok 2001/2002,
- rozvrhy hodin ve školním roce 2001/2002,
- katalogové listy a třídní výkazy ve školním roce 2001/2002,
- třídní knihy vedené ve školním roce 2001/2002,
- třídní knihy IX.A a IX.B vedené ve školním roce 2000/2001,
- zápisy z jednání pedagogických rad 1. a 2. stupně,
- čtvrtletní kontrolní práce z matematiky ve školním roce 2000/2001,
- vzorek vysvědčení vydaných za první pololetí školního roku 2001/2002,
- vzorek žákovských knížek, vedených ve školním roce 2001/2002,
- vzorky žákovských sešitů, vedených ve školním roce 2001/2002,
- vzorek záznamů z laboratorních prací, vykonaných v přírodovědných předmětech ve školním roce 2001/2002,
- seznam integrovaných žáků ve školním roce 2001/2002,
- přehled volitelných předmětů, školní rok 2001/2002,
- vzorek individuálních vzdělávacích plánů pro školní rok 2001/2002,
- vzorek plánů metodických orgánů pro školní rok 2001/2002,
- zápisy předmětové komise pro český jazyk, dějepis a občanskou nauku za školní rok 2001/2002,
- seznam účasti na akcích DVPP ve školní roce 2001/2002,
- personální dokumentace všech pracovníků školy ve školním roce 2001/2002,
- Zřizovací listina platná od 1. 1. 1994,
- Vnitropodniková směrnice pro vedení účetnictví a zpracování účetních dokladů platná od 1. 4. 1994,
- Závazné ukazatele rozpočtu NIV – schválený rozpočet 2001 ze dne 28. 2. 2001,
- Rozpočtové opatření č. 21/2001 z 3. 5. 2001,
- Rozpočtové opatření č. 89/2001 z 26. 11. 2001,
- Rozpočtové opatření č. 115/2001 z 12. 12. 2001,
- Návrh na posílení rozpočtu DVPP k 1. 10. 2001,
- Příloha k rozpočtu za rok 2001 z 24. 1. 2002,
- Rozvaha organizačních složek státu k 31. 12. 2001 ze 17. 1. 2002,
- Výkaz zisku a ztráty k 31. 12. 2001 ze 17. 1. 2002,
- Výkaz o základní škole Škol (MŠMT) V 3-01 podle stavu k 30. 9. 2001,
- Hlavní kniha Účta za období 12/01,
- Výpis z účtu u GE Capital Bank ze dne 25. 2. 2002,
- Závazné ukazatele příspěvkových organizací v roce 2001 z 24. 1. 2002,

- Faktury došlé: č. 694 z 22. 11. 2001 na 9 900,- Kč, č. 664 z 20. 11. 2001 na 100,- Kč, č. 675 z 20. 11. 2001 na 8 800,- Kč, č. 562 z 18. 10. 2001 na 375,- Kč, č. 601 z 25. 10. 2001 na 400,- Kč, č. 21000027 z 16. 1. 2001 na 618,- Kč, č. 110718 z 19. 2. 2001 na 11 441,- Kč, č. 3186/110/3 z 15. 2. 2001 na 155,- Kč, č. 110394 z 5. 2. 2001 na 4 180,- Kč, č. 01000022 z 2. 2. 2001 na 3 552,60 Kč, č. 93 z 1. 2. 2001 na 1 006,- Kč, č. 669 z 9. 3. 2001 na 198,- Kč, č. 21200004 z 26. 2. 2001 na 5 945,- Kč, č. 350 z 23. 4. 2001 na 250,- Kč, č. 51 z 9. 4. 2001 na 1 400,- Kč, č. 1/20010133 z 10. 4. 2001 na 1 183,- Kč, č. 21007019 z 27. 3. 2001 na 585,- Kč,
- Výdajové pokladní doklady: č. 2 z 10. 1. 2001 na 70,- Kč, č. 16 z 14. 2. 2001 na 70,- Kč, č. 44 z 2. 4. 2001 na 125,- Kč, č. 47 z 3. 4. 2001 na 1 059,50 Kč, č. 48 z 5. 4. 2001 na 352,30 Kč, č. 53 z 11. 4. 2001 na 124,60 Kč, č. 54 z 11. 4. 2001 na 569,- Kč, č. 61 z 23. 4. 2001 na 5 408,- Kč, č. 157 z 1. 11. 2001 na 210,- Kč, č. 158 z 5. 11. 2001 na 70,- Kč, č. 159 z 5. 11. 2001 na 139,- Kč, č. 161 z 5. 11. 2001 na 285,- Kč, č. 162 z 5. 11. 2001 na 378,- Kč, č. 165 z 8. 11. 2001 na 615,- Kč, č. 166 z 9. 11. 2001 na 250,- Kč, č. 170 z 14. 11. 2001 na 311,- Kč, č. 171 z 14. 11. 2001 na 161,- Kč, č. 172 z 14. 11. 2001 na 90,- Kč, č. 173 z 14. 11. 2001 na 561,70 Kč, č. 174 z 14. 11. 2001 na 1 372,- Kč, č. 177 z 19. 11. 2001 na 3 316,80 Kč, č. 178 z 26. 11. 2001 na 220,- Kč, č. 180 z 29. 11. 2001 na 502,- Kč, č. 181 z 30. 11. 2001 na 368,80 Kč, č. 184 z 5. 12. 2001 na 742,- Kč, č. 190 z 13. 12. 2001 na 412,40 Kč, č. 189 z 12. 12. 2001 na 92,- Kč, č. 192 z 13. 12. 2001 na 331,- Kč, č. 195 z 14. 12. 2001 na 105,- Kč, č. 197 z 14. 12. 2001 na 351,- Kč, č. 198 z 14. 12. 2001 na 2 872,60 Kč, č. 201 z 28. 12. 2001 na 1 675,- Kč, č. 203 z 28. 12. 2001 na 2 064,30 Kč, č. 205 z 31. 12. 2001 na 6 402,60 Kč,
- Vnitřní platový předpis, platný od 1. 10. 1998,
- Dodatky k vnitřnímu platovému předpisu z 1. 9. 2000 a z 27. 2. 2002,
- Kriteria pro přidělení osobního příplatku učitelů, platná od 1. 1. 2002,
- Výkaz Škol (MŠMT) P 1 – 04 za 1.- 4. čtvrtletí 2001,
- Osobní spisy zaměstnanců s osobními čísly 11434, 89910, 89900, 83708, 82500, 60500, 20100, 47327, 42700, 28000, 27000, 47980, 16503, 14510, 21500, 42700, 43634, 67522, 26951,
- Výpis z účtu FKSP u peněžního ústavu č. 43/1 ze dne 30. 12. 2001 a č. 44/1 ze dne 31. 12. 2001,
- Zásady pro použití prostředků FKSP ze dne 2. 1. 2001,
- Rozpočet FKSP na rok 2001, nedatováno.

ZÁVĚR

Na základě provedených hospitací, kontroly povinné dokumentace a dalších zjištění je úroveň vzdělávání ve sledovaných předmětech hodnocena jako velmi dobrá. Formy a metody výuky se až na výjimky (projekty) odklánějí od původních záměrů vzdělávacího programu Obecná škola.

Podmínky vzdělávání jsou vzhledem k nižší úrovni kontrolních mechanismů celkově hodnoceny stupněm průměrný.

Masarykova základní škola Broumov, Komenského 312, plní svoji výchovně vzdělávací funkci.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Pavel Baštář	.....
Členové týmu	Mgr. Pavel Bachtík	.....
	Mgr. Martina Bělková	.....
	Mgr. Petr Boháč	.....
	PaedDr. Antonín Kačírek	.....
	Mgr. Jana Vízdalová	.....

Další zaměstnanci ČŠI   Ing. Jan Bolehovský, Věra Jiránková

V Náchodě dne 27. června 2002

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 8. 7. 2002

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Mgr. Václav Herzán

.....
podpis

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy	24. 7. 2002	093 321/02-5073
Zřizovatel	24. 7. 2002	093 320/02-5073

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
19. 7. 2002	093 319/02-5073	Připomínky byly podány.